

Zygmunt Mierzejewski

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Systemu Ekonomicznego OPZZ

Członek Zespołu funduszy europejskich RDS

Członek Zespołu gospodarczego RDS

Członek KMPOWER

Członek Komitetu Umowy Partnerstwa

Członek podkomitetu KUP ds. partnerstwa

Członek Międzyresortowego Zespołu ds. NDS i NDN

Członek grupy roboczej ds. równości

Członek grupy roboczej ds. dostępności

Członek Komisji BHP OPZZ

Członek Zespołu ewaluacyjnego KUP

Sprawozdanie z prac 1.01.2021-31.12.2021.

Sprawozdanie z prac ujmuje najważniejsze tematy istotne z punktu widzenia związków. Pełna informacja ze względów objętościowych jest trudna do realizacji, zwłaszcza, że wszystkie obszernie sprawozdania wraz z odpowiednimi załącznikami przesyłałem od razu po wydarzeniach i spotkaniach.

W sprawozdaniu ująłem kalendarium, aby można było odszukać wydarzenie przypisać do daty oraz informacje z prac w poszczególnych gremiach dialogu społecznego. Ze względu na dużą liczbę programów którymi się zajmuję

wyszczególniłem je wraz z opisem powiązań i obowiązującego prawa w tym zakresie.

I. Kalendarium spotkań:

14.01 posiedzenie autonomiczne Zespołu Funduszy Europejskich RDS.

26.01 spotkanie zorganizowane przez Przedstawicieli ECFIN –

29.01 autonomiczne posiedzenie Zespołu problemowego RDS ds. funduszy europejskich

10.02 Konsultacje w Łodzi (18 stycznia rozpoczęły się konsultacje społeczne Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027)

11.02 Konferencja internetowa podsumowująca unijny projekt badawczy "Sprawiedliwe warunki pracy: badanie wkładu inicjatyw współpracy między partnerami społecznymi a organami inspekcji pracy (SPLIN)

12.02 warsztat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji poprzedzający XXX posiedzenie Komitetu Monitorującego PO WER.

17.02 spotkanie z wyłonionymi wykonawcami badania. Spotkanie dotyczyło ocenie raportu metodologicznego do badania pt. "Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa w ramach perspektywy 2014-2020".

19.02 drugie spotkanie Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa.

23.02 warsztaty Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, poprzedzający XXX posiedzenie Komitetu Monitorującego PO WER.

24.02 posiedzenie autonomiczne Zespołu Funduszy Europejskich RDS.

26.02. pierwsze spotkanie grupy 3 pracującej nad nowymi Wytycznymi ds. ewaluacji

3.03 spotkanie partnerów społecznych Zespołu Funduszy Europejskich RDS

5.03 II posiedzenie podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa.

9.03 III posiedzenie Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa KUP

10.03 spotkanie inauguracyjne konsultacje społeczne Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

11.03 IV posiedzenie Podkomitetu ds. Rozwoju partnerstwa KUP

12.03 drugie posiedzenie grupy roboczej ds. wyników badań ewaluacyjnych

15.03 wspólne spotkanie grup roboczych ds. równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans.

16.03 spotkanie w celu omówienia najistotniejszych kwestii związanych z zakresem wsparcia oferowanym w FENG

22.03 98 posiedzenie Międzyresortowej Komisji ds. najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

24.03 Pierwsze spotkanie poświęcone sprawom organizacyjnym oraz dyskusji nad przygotowaniem wspólnego stanowiska dotyczącym wsparcia dla partnerów społecznych z Programu Pomoc Techniczna 2021-2027

29.03 -posiedzenie Zespołu Funduszy Europejskich.

30.03 publiczne zielony transport.

1.04 kolejne posiedzenie Podkomitetu ds. Rozwoju partnerstwa.

1.04 robocze spotkanie partnerów społecznych Zespołu problemowego ds. Funduszy Europejskich RDS

2.04 robocze posiedzenie przedstawicieli MFiPR oraz MRPiT z partnerami społecznymi.

7.04 wysłuchanie publiczne w sprawie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

8.04. kolejne spotkanie partnerów społecznych Zespołu Funduszy Europejskich

9.04. konferencja w ramach konsultacji Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

13.04. Komisja Gospodarki i Systemu Ekonomicznego

14.04 Zespół gospodarczy i rynku pracy RDS

15.04 spotkanie partnerów społecznych Zespołu Funduszy Europejskich RDS

16.04 kontynuowaliśmy spotkanie

19.04 spotkanie krajowych związków zawodowych z Departamentem Zatrudnienia Komisji Europejskiej (DG EMPL) w sprawie Krajowych Planów na rzecz Odbudowy i Odporności.

22.04 spotkanie przedstawicieli partnerów społecznych i organizacji pozarządowych z przedstawicielami Ministerstw

22.04 kolejne spotkanie partnerów społecznych

27.04 spotkanie partnerów społecznych.

- 10.05.** konferencja podsumowująca konsultacje społeczne programu FENG
- 11.05.** kolejne spotkanie organizowane przez EKES Raport Informacyjny Ocena wdrażania zasady e-spójności w programach finansowanych z EFRR i Funduszu Spójności na lata 2014–2020.
- 13.05** kolejne wysłuchanie publiczne w ramach oceny programów Umowy Partnerstwa
- 13.05** kolejne spotkanie partnerów społecznych
- 19.05.** Krajowa Jednostka Ewaluacji zorganizowała spotkanie poświęcone prezentacji i omówieniu wyników badania ewaluacyjnego pn. Wpływ wsparcia działalności badawczo-rozwojowej w polityce spójności 2014-2020 na konkurencyjność i innowacyjność gospodarki
- 20.05** kolejne cykliczne spotkanie partnerów społecznych.
- 20.05** Posiedzenie plenarne RDS.
- 21.05** spotkanie na temat projektu partnerów społecznych z POPT.
- 24.05.** Osiągnięcie kolejnego poziomu – W jaki sposób państwa Europy Środkowo-Wschodniej mogą dogonić Europę Zachodnią pod względem dochodu na mieszkańca i poziomu życia. Konferencja
- 25.05.** Posiedzenie Zespołu gospodarczego RDS.
- 26.05** Konferencja – Systemowe podejście do BHP.
- 27.05** Międzynarodowa Konferencja Ewaluacyjna
- 27.05** Wywiad pogłębiony członków KM
- 27.05** Spotkanie partnerów społecznych
- 28.05.** Informacja na posiedzeniu Prezydium ZZIT dotycząca prac OPZZ.
- 31.05** Warsztaty KMPOWER
- 1.06** spotkanie partnerów społecznych Zespołu funduszy europejskich RDS.
- 2.06** spotkanie partnerów społecznych Zespołu funduszy europejskich RDS
- 2.06** – Inauguracyjne spotkanie dotyczące konsultacji programu FERS
- 8.06** – Udział w wywiadzie pogłębionym członków podkomitetu KUP
- 9.06** – Rada OPZZ
- 10.06** spotkanie partnerów społecznych Zespołu funduszy europejskich RDS
- 11.06** Warsztaty przed KM POWER organizowane przez PARP
- 14.06** Rada Wojewódzka OPZZ – łódzkie

15.06 Zespół gospodarczy RDS
16.06 28 lecie PLP
17.06 spotkanie partnerów społecznych Zespołu funduszy europejskich RDS
18.06 Konferencja inauguracyjna program FENiKS
18.06 posiedzenie plenarne RDS
22.06 posiedzenie organizacyjne Zespołu Trójstronnego Motoryzacji
22.06 spotkanie partnerów społecznych
23.06 wysłuchanie odwrócone Umowy Partnerstwa
24.06 Międzyresortowa Komisja ds. NDS
28.06 Posiedzenie Zespołu sterującego ewaluacją
29.06 Posiedzenie Zespołu sterującego ewaluacją
1.07 spotkanie partnerów społecznych.
2.07 kolejne spotkanie robocze z przedstawicielami strony rządowej dotyczącego sposobu prowadzenia działań informacyjnych dotyczących Funduszy Europejskich przez MFiPR
5-6.07 udział w szkoleniu OPZZ
7.07 spotkanie partnerów społecznych na temat RPO
8.07 Komisja gospodarki i systemu ekonomicznego
8,07 spotkanie partnerów społecznych
12.07 spotkanie partnerów społecznych
13.07 ustalenie robocze na temat składu trójstronnego zespołu motoryzacji
15.07. spotkanie partnerów społecznych
29.07 spotkanie partnerów społecznych
5.08 spotkanie partnerów społecznych
12.08 spotkanie partnerów społecznych
19.08 spotkanie partnerów społecznych
26.08 spotkanie partnerów społecznych
30.08 wstępne ustalenia odnośnie spotkań (P.Ostrowski, Aleksandra Wąsik, Z.Mierzejewski.)
30.08 posiedzenie Zespołu gospodarczego RDS.
2.09 Spotkanie partnerów społecznych
7-8.09 Mikorzyn posiedzenie Sekcji Energetycznej ZZIT. Przedstawienie prac i osiągnięć OPZZ
9.09 spotkanie partnerów społecznych
13.09 Świdnik prezentacja nowego śmigłowca.

- 14.09** Posiedzenie Zespołu gospodarczego RDS. Spotkanie przełożone. Brak przygotowania strony rządowej do debaty.
- 14.09** W związku z intensywnymi pracami nad zapisami Programu FERS 2021-2027 w tym m.in. z uwzględnianiem uwag zgłoszonych przez Komisję Europejską do programu, odbyło się wspólne spotkanie z Partnerami Społecznymi oraz przedstawicielami Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej
- 15.09** Komisja BHP OPZZ
- 16.09** Posiedzenie podkomitetu KUP ds. rozwoju partnerstwa
- 16.09** spotkanie partnerów społecznych
- 17-18.09** Świdnik 30 lecie MOZ ZZIT.
- 20.09** spotkanie partnerów społecznych
- 21.09** spotkanie partnerów społecznych
- 22.09** spotkanie partnerów społecznych
- 23.09** spotkanie partnerów społecznych
- 24-25.09** Szkolenie z prawa pracy – Kamiennik.
- 27.09** Spotkanie uzgodnieniowe partnerów społecznych z MFiPR na temat zapisów i fiszek projektowych w FERS
- 28.09** – Konferencja podsumowująca etap konsultacji. Podsumowanie wysłuchań odwróconych.
- 27-28.09** Spotkanie strategiczne ETUI dla Grupy Interesów Pracowniczych Komitetu Doradczego ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy
- 30.09** spotkanie partnerów społecznych
- 4.10** kolejny raz spotkanie robocze z MFiPR oraz MPRiPS na temat poprawek w omawianych fiskach
- 5.10** spotkanie partnerów społecznych
- 5.10** odbyło się wysłuchanie publiczne odwrócone dla Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej
- 6.10** spotkanie partnerów społecznych
- 6.10** Wysłuchanie publiczne - Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa.
- 7.10.** spotkanie partnerów społecznych
- 11.10** spotkanie partnerów społecznych
- 14.10** spotkanie partnerów społecznych

15.10. Posiedzenie Zespołu problemowego RDS ds. funduszy europejskich

15.10 spotkanie partnerów społecznych

19.10 Posiedzenie Zespołu problemowego RDS ds. gospodarki i rynku pracy.

19.10 Programy Interreg - spotkanie robocze

21.10 spotkanie partnerów społecznych

28.10 spotkanie partnerów społecznych

28.10 Wysłuchanie odwrócone FERC

4.11. spotkanie partnerów społecznych

5.11 - Odbyło się wysłuchanie odwrócone FENG

10.11 spotkanie partnerów społecznych

17.11. Posiedzenie Komitetu Umowy Partnerstwa

18.11 spotkanie partnerów społecznych

19.11. – Zespół gospodarczy RDS

25.11. spotkanie partnerów społecznych

1.12 .Komisja Gospodarki i Systemu Ekonomicznego

2.12 Zespół Międzyresortowy ds. NDS i nDN

2.12 spotkanie partnerów społecznych

9.12 podkomitet KUP ds. partnerstwa

10-11.12 Zarząd Krajowy ZZIT

15.12 Rada Główna OPZZ

16.12 spotkanie partnerów społecznych

16.12 spotkanie warsztatowe (warsztaty strategiczne) z udziałem firm projektujących nowy portal, ministerstwa

17.12. Zespół gospodarczy i rynku pracy RDS

21.12 Zespół funduszy europejskich RDS

22.12 Spotkanie partnerów społecznych

II. Prace w RDS.

Udział w posiedzeniach plenarnych.- 2 posiedzenia

Udział w pracach Zespołu gospodarczego RDS- 6 posiedzeń

Udział w pracach Zespołu funduszy europejskich RDS – 3 posiedzenia oraz **52** spotkania partnerów społecznych

III. Prace w innych grupach roboczych, komisjach, zespołach

Horyzontalne(ewaluacja, równościowe) 2, NDS 3, BHP 2, KUP1, Warsztaty przed KMPOWER 6,

IV. Udział w Konferencjach 4

V. Udział w szkoleniach 2

VI. **Opiniowanie aktów prawnych** 76 projektów, wiele opiniowanych również po poprawkach wynikających z procesu konsultacji.

VII. **Udział w spotkaniach wewnętrznych 7 (Rada, Komisja Gospodarki)**

VIII. **Przekrojowe tematy realizowane w 2021r.**

1. React-EU

REACT-EU to inicjatywa Komisji Europejskiej, która ma na celu zminimalizowanie gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19. Ma ona formę poprawki do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., które reguluje okres programowania polityki spójności na lata 2014–2020. Stanowić ma formę pomocy w okresie przejściowym między perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020 a perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

REACT EU wdrażany będzie w ramach nowego Celu *Tematycznego*: Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność. Działania objęte REACT-EU będą kwalifikowały się do finansowania od 1 lutego 2020 r., zaś środki będzie można wykorzystywać do końca 2023 r.. Z ogólnej puli pieniędzy na REACT-EU, Polska ma otrzymać ok. 2 mld euro. Środki te będą rozdysponowywane w ramach programów krajowych i regionalnych w 2 transzach dostępnych w roku 2021 oraz roku 2022.

Podczas prac nad zaprogramowaniem środków z instrumentu REACT-EU, które stanowią dodatkową alokację dla Polski w ramach Polityki Spójności w perspektywie budżetowej 2014-2020 partnerzy społeczni ocenili propozycje strony rządowej. Po analizach wnieśli szereg uwag i propozycji uzupełnienia programu.

Na podstawie wyników negocjacji budżetowych, Komisja Europejska (KE) dokonała podziału pomiędzy państwa członkowskie pierwszej transzy instrumentu w ramach którego, Polska otrzyma w pierwszej transzy dodatkową

alokację w wysokości 1,55 mld EUR. Druga transza instrumentu w wysokości 10 mld EUR zostanie podzielona na poszczególne państwa członkowskie przez KE na podstawie aktualnych danych makroekonomicznych w październiku 2021 r. Zgodnie z szacunkami MFiPR, łączna alokacja z instrumentu REACT-EU dla Polski wyniesie ok. 2 mld EUR.

Według wstępnych założeń Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, środki te zostaną przeznaczone na działania w następujących obszarach:

- sektor zdrowia (realizacja w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, instytucja odpowiedzialna za wdrażanie: Ministerstwo Zdrowia) – ok. 600 mln EUR;
- infrastruktura energetyczna (realizacja w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, instytucja odpowiedzialna za wdrażanie: Ministerstwo Klimatu i Środowiska) – ok. 400 mln EUR;
- cyfryzacja – (realizacja w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa) – ok. 300 mln EUR;
- wsparcie przedsiębiorstw – granty i fundusz pożyczkowy dla MŚP (realizacja w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój oraz 16 programów regionalnych) – ok. 700 mln EUR.

Zgodnie z przedstawionymi wstępnymi założeniami w ramach instrumentu REACT-EU, wsparcie dla sektora przedsiębiorstw ma być realizowane zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym..

Należy również zwrócić uwagę na poziom dofinansowania projektów, który dla tego instrumentu został ustanowiony na maksymalnym poziomie do 100%.(inicjatywa OPZZ).

Dalsze działania:

1. Komisja Europejska zatwierdziła ponad 60 mln euro dla trzech polskich regionów w ramach Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), w następstwie zmiany odpowiednich programów operacyjnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z okresu finansowania 2014–2020.

W województwie kujawsko-pomorskim ponad 22 mln euro zostaną zainwestowane w czysty transport i znaczną poprawę odporności systemu opieki zdrowotnej. Duża część tych inwestycji przyczyni się również do wydatków związanych z klimatem w celu wsparcia transformacji ekologicznej w regionie, w tym zakupu taboru bezemisyjnego.

W województwie podlaskim ponad 14 mln euro będzie zainwestowanych się w małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), sektor zdrowia i rozwój energii odnawialnej. Wspierane inwestycje obejmują w szczególności zakup sprzętu

umożliwiającego MŚP pracę zdalną; zwiększenie dostępności e-usług w sektorze opieki zdrowotnej oraz wsparcie dla instalacji fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych.

W województwie podkarpackim ponad 24 mln euro zostaną przeznaczone na cyfryzację usług zdrowotnych i rozwój odnawialnych źródeł energii, takich jak fotowoltaika.

2. Komisja Europejska (KE) przyjęła polski plan wykorzystania prawie 1,4 mld zł w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój w ramach inicjatywy REACT-EU. Skorzystają mikro, małe i średnie firmy.

3. 8 września 2021 r. Polska otrzymała formalną notyfikację decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej zatwierdzenia zaktualizowanego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), zasilonego środkami REACT-EU. Od tego dnia obowiązuje nowa wersja PO WER.

Zmiany w Programie mają na celu zwiększenie efektywności przeciwdziałania pandemii COVID-19 oraz jej skutkom dzięki wykorzystaniu dodatkowej alokacji z instrumentu REACT-EU na wzmocnienie zasobów kadrowych systemu ochrony zdrowia oraz poprzez odpowiednie realokacje finansowe.

Dodatek niemal 73 mln euro na nową oś VII PO WER umożliwi zwiększenie kompetencji ponad 76 tys. osób pracujących w systemie opieki zdrowotnej. Wsparciem objęte zostaną pielęgniarki i położne, ratownicy medyczni, opiekunowie medyczni, fizjoterapeuci, fizycy medyczni, technicy elektrokardiologii i lekarze specjaliści radioterapii onkologicznej, a także przedstawiciele innych zawodów związanych z ochroną zdrowia. Ponadto osoby wykonujące zawód medyczny zaangażowane bezpośrednio w walkę z pandemią COVID-19, przy mocnym obciążeniu pracą w bardzo trudnych warunkach, będą mogły w sytuacjach kryzysowych otrzymać wsparcie psychologiczne.

4. Komisja Europejska przyjęła zmiany w Programie Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ). Celem tych zmian jest wdrożenie unijnego Instrumentu REACT-EU w POIiŚ 2014-2020. Innymi słowy są to dodatkowe środki na wsparcie inwestycyjne i działania zaradcze w POIiŚ w odpowiedzi na skutki wywołane pandemią COVID-19.

Ze środków REACT-EU w POIiŚ 2014-2020 realizowane będą projekty służące wdrażaniu nowego celu tematycznego „Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność”. W tym zakresie wprowadzono do Programu nową oś priorytetową obejmującą projekty na rzecz ochrony zdrowia i w zakresie energetyki.

Środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości prawie 675 mln euro, czyli około 3 mld złotych zostaną przeznaczone zasadniczo na inwestycje w sektorze zdrowia (331 mln euro, czyli około 1,5 mld złotych) oraz w sektorze energetyki (317 mln euro, czyli około 1,4 mld złotych).

Polska jako jedyna otrzymała zgodę KE na wsparcie ze środków REACT-EU budowy infrastruktury gazu ziemnego. W perspektywie średnioterminowej nowe inwestycje pomogą zintegrować gazy zdekarbonizowane z polską siecią gazociągów, w szczególności biometan i zielony wodór z przyszłych polskich morskich farm wiatrowych oraz powstających ośrodków produkcji wodoru.

2. Nowy okres programowania.

a) Umowa Partnerstwa

Informacja odnośnie nowego okresu programowania. 2021-2027.

1. Pakiet rozporządzeń polityki spójności na lata 2021-27

30 czerwca 2021 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowany został pakiet 5 rozporządzeń polityki spójności na lata 2021-2027:

- rozporządzenie ramowe
- rozporządzenie ws. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności (FS)
- rozporządzenie ws. Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)
- rozporządzenie ws. Interreg
- rozporządzenie ws. Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)

2. Przyjęte Stanowiska Rządu RP do projektów rozporządzeń KE dla polityki spójności 2021-27

- Stanowisko Rządu dotyczące Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy
- Stanowisko Rządu RP do zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy wspólne
- Stanowisko Rządu dotyczące Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności
- Stanowisko Rządu dotyczące Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)

- Stanowisko Rządu dotyczące Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg)
- Stanowisko Rządu dotyczące Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym
- Stanowisko Rządu RP do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Umowa Partnerstwa (UP) określa strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027.

Zgodnie z propozycją przedstawioną w projektach dokumentów na kolejną perspektywę finansową polityka spójności na lata 2021-27 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

- **EFRR** służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.
- **Fundusz Spójności** służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- **EFS+** ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).
- Proponowane fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **FST**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i

elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

- **EFMR** to fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Aby realizować założenia Umowy Partnerstwa, potrzebujemy programów krajowych i regionalnych. Określają one priorytetowe obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania.

Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw.

Znamy już podział środków na poszczególne programy krajowe:

- **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)** – następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet to: ponad 25 mld euro.
- **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)** – program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Planowany budżet to ok 7,9 mld euro.
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)** - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji

społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** - jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców. Planowany budżet FERC to ok. 2 mld euro.
- **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)** – nowy program dla makroregionu Polski Wschodniej będzie koncentrował się na czterech głównych obszarach: wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, energia i ochrona klimatu, spójna sieć transportowa i zwiększenie dostępności transportowej oraz aktywizacja kapitału społecznego, rozwój turystyki i usługi uzdrowiskowe. Oprócz 5 województw dotychczas objętych wsparciem: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, z nowego programu będzie korzystać także województwo mazowieckie bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów. W puli FEPW jest ok. 2,5 mld euro.
- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich** – program ma trzy głównie priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce. Budżet programu wyniesie 0,5 mld euro.
- **Program dotyczący sprawiedliwej transformacji** – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego)
- Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro
- Program Ryby – 0,5 mld euro
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro. Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne.

Dodatkowo sześć regionów (śląskie, łódzkie, małopolskie, lubelskie, dolnośląskie i wielkopolskie) otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej

transformacji i polityki spójności (3,8 mld euro z FST + 560 mln euro z polityki spójności).

Program dla Polski Wschodniej będzie obejmował sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz, co jest nowością w tej perspektywie, mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów)

Konsultacje rozpoczęły się od konferencji prasowej z udziałem premiera Mateusza Morawieckiego, ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej Tadeusza Kościńskiego i wiceminister funduszy i polityki regionalnej Małgorzaty Jarosińskiej-Jedynak.

Umowa Partnerstwa określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, na którą w przyszłej perspektywie będziemy mieli 72,2 miliarda euro, oraz środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji o wartości 3,8 miliarda euro. Łącznie to około 76 miliardów euro. Pieniądze dostępne w ramach polityki spójności zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne. Polskie potrzeby rozwojowe nie są jedynym czynnikiem wpływającym na sposób inwestowania tych środków. Znaczenie mają również priorytety unijne, takie jak badania, innowacje, cyfryzacja, klimat i środowisko, a także rozporządzenia wydawane na poziomie UE. Wnika z nich, że na przykład 30% środków budżetu Unii Europejskiej powinno wspierać klimatyczne działania Unii – polityka spójności też musi się do tego przyczynić.

Z kolei środki z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zostaną skierowane na łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu. Skorzystają z niego województwa: śląskie, małopolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubelskie i łódzkie. Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw. Programy krajowe będą tematycznie zbliżone do tych realizowanych obecnie. Oznacza to, że pieniądze z polityki spójności zainwestujemy między innymi w rozwój infrastruktury i ochronę środowiska, powiększanie kapitału ludzkiego, budowanie kompetencji cyfrowych czy wsparcie makroregionu Polski Wschodniej.

W ramach cyklu spotkań pod nazwą Fundusze Europejskie dla Polski od 19 stycznia do 16 lutego odbyło się łącznie 16 spotkań. (zbiorcza informacja do członków KM)

Wysłuchanie publiczne w sprawie koncepcji wydatkowania funduszy Unii Europejskiej w Polsce na lata 2021-2027 odbyło się 7 kwietnia 2021 r.

W trakcie pierwszego wysłuchania ustalono, że zostanie zorganizowane tzw. wysłuchanie odwrócone dotyczące UP. Jego celem jest zaprezentowanie zmian wprowadzonych w dokumencie w wyniku konsultacji społecznych oraz przedstawienie stanowiska w sprawie tych uwag, które nie znalazły swojego odzwierciedlenia w tekście UP. Spotkanie odbyło się 23 czerwca

Nasze działania:

1. Informacja i harmonogram spotkań wysłany do Województw
2. Analiza dokumentów kluczowych tak, aby proponowane zmiany nie były w sprzeczności z nimi
3. Szerokie konsultacje założeń UP
4. Apel o stanowiska WRDS
5. Sześć posiedzeń partnerów społecznych funduszy analizujących zapisy UP
6. Stanowisko Zespołu funduszy europejskich
7. Stanowisko podkomitetu ds. partnerstwa
8. Omówienie dokumentu na RDS
9. Szereg uwag i pismo OPZZ
10. Zgłoszenie uwag podczas wysłuchań publicznych
11. Zebranie informacji na temat uwag KE.
12. Stanowisko do uwag KE.

b) FERS

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)

Program wyjątkowy, gdyż w nim są zawarte programy przeznaczone tylko dla partnerów społecznych. Dlatego był priorytetem podczas naszych prac tak w Zespole, jak i podczas naszych licznych spotkań z przedstawicielami Ministerstw.

Od początku roku spotykaliśmy się z MFiPR analizując możliwości zapisów w UP i FERS które umożliwią nam wzmocnienie dialogu społecznego. Na początku roku KE wykluczyła możliwość bezpośredniego wsparcia, ale tą

decyzję zakwestionowaliśmy wysyłając wiele pism do KE uzasadniając naszą rację. Przedstawiliśmy nasze argumenty również podczas spotkań z przedstawicielami KE i ich ekspertami. Niezależnie od tych działań prowadziliśmy częste spotkania z MFiPR analizując możliwości pośredniego uczestnictwa w projektach przypisanych do tematyki przyjętej w rozporządzeniu EFS+. Uzgodniliśmy szereg propozycji, które w tabelkach dotyczących przyszłych projektów ujęliśmy.

Dzięki naszym zabiegom KE dokonała zmiany w koncentracji tematycznej przyjmując zapis o przeznaczeniu 0,5% EFS+ dla partnerów społecznych.

Informacja na temat działań partnerów społecznych dających możliwość korzystania ze środków unijnych w nowej perspektywie finansowej.

Jak wszyscy pamiętamy dzięki wieloletnim staraniom partnerów społecznych (gdzie OPZZ był inicjatorem wielu działań P.S) Komisja Europejska przyjęła koncentracje tematyczną w EFS w której przyznano na rozwój dialogu społecznego 0,5% EFS.

Cały czas pilnujemy dalszych prac co tydzień analizujemy postęp prac (okazuje się, że cotygodniowe spotkania to za mało), spotykamy się często z Ministerstwami (instytucje Zarządzające i Pośredniczące). Stworzyliśmy propozycje naszych fiszek przyszłych projektów mając na uwadze nasze potrzeby tak szkoleniowe jak i rozwojowe. Wnieśliśmy szereg uwag do programu FERS, wiele zostało z naszą sugestią uwzględnione.

Proponowane fiszki projektowe(9 szt,) Komisja Europejska oceniła i uwagi przesłano do nas. Zgodnie z uwagami KE zmieniliśmy zapisy w 6 fiszkach, dwie następne przyjęto po wielogodzinnych negocjacjach. Odnośnie fiszki stworzonej Przez OPZZ - KE uznała, że jest to bardzo ważny element a trzeba go wzmocnić. Padły słowa o ciepłym przyjęciu naszej propozycji przez KE. Dlatego OPZZ zgodnie z zaleceniami KE fiszkę wzbogacił tak merytorycznie jak i finansowo.

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) stanowi kolejny etap do dalszego rozwoju społecznego i gospodarczego kraju.

W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Cele programu: wzmocnienie

systemu ochrony zdrowia i edukacji, kształcenie kadr dla gospodarki, zwiększenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, poprawa sytuacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie dostępu do opieki na najmłodszych dziećmi, poprawa dostępności do usług publicznych, zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych, w tym w zakresie świadczenia usług publicznych, **rozwój dialogu społecznego** i obywatelskiego.

Konsultacje ostatecznej wersji – wiele spotkań partnerów społecznych w maju. Kilkukrotne weryfikacje fiszek projektowych, uzgodnienia odnośnie fiszki BHP w gronie OPZZ, rozdział prac na poszczególnych partnerów społecznych aby zdążyć z terminem . 13.05 ostateczne przekazanie uzgodnionych fiszek do MRiPS a oni przekazali do MFiPR.

Konferencja otwierająca konsultacje odbyła się 2 czerwca 2021 roku.

9.07 zgłosiliśmy uwagi do Programu dwutorowo. Jako propozycje zmian do szczegółowych zapisów ujęliśmy w tabelkach, oraz pismo zbiorcze do wykorzystania przy przygotowywaniu projektu uwag Zespołu funduszy europejskich

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego odbyło się 17 czerwca 2021 r. Pomysłodawcą i patronem tego przedsięwzięcia jest Podkomitet do spraw Rozwoju Partnerstwa (jedno z ciał, w którym zasiadają przedstawiciele zarówno rządu, samorządu, partnerów społecznych i gospodarczych, a także przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. Zebrałem uwagi OPZZ, które przedstawiłem podczas wysłuchania.

27.09 – Spotkanie uzgodnieniowe partnerów społecznych z MFiPR na temat zapisów i fiszek projektowych w FERS

Konferencja podsumowująca konsultacje odbyła się 28 września. Otrzymaliśmy zestaw uwag zgłoszonych przez partnerów społecznych z informacją które zostały uwzględnione.

22.09 dalsze prace nad matrycą przedstawiającą logikę interwencji w zakresie wsparcia dialogu społecznego i wzmocnienia potencjału organizacji partnerów społecznych, którą będziemy wykorzystywać w dalszych pracach nad projektem programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Matryca zawiera typy projektów oraz wskaźniki, które znalazły się w I wersji programu FERS przekazanej do konsultacji publicznych. Opis planowanych działań został

przeniesiony z matrycy przygotowanej przez IP we współpracy z organizacjami partnerów społecznych (wersja z maja).

c) FENG

Projekt Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki.

Założenia programu oraz wytyczne ogólne były omawiane podczas prac grupy 1 pracującej nad założeniami do UP. Analizie podlegały też dostępne oraz zlecone ewaluacje. Pewne elementy programu były dyskutowane podczas prac KM POIR.

Trzy strategiczne uwagi zgłoszone przez OPZZ znalazły się w programie (rozdział instytucji zarządzających, duże firmy też beneficjentami podnoszenie wiedzy). Program FENG RDS otrzymał do konsultacji. Uwagi były omawiane podczas prac dwóch zespołów roboczych RDS (gospodarki i funduszy europejskich).

Konsultacje społeczne projektu Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki trwały od 10 marca do 14 kwietnia br. Konsultacje rozpoczęła 10 marca konferencją otwierającą z udziałem minister MFiPR, Sekretarz Stanu Małgorzaty Jarosińskiej-Jedynak, Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju MFiPR Małgorzaty Szczepańskiej oraz zaproszonych gości z organizacji partnerów społecznych oraz ministerstw – Ministerstwa Rozwoju Pracy i Technologii oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki. Podczas konferencji zaprezentowano projekt programu oraz przeprowadzono dyskusję z zaproszonymi 3 gośćmi na temat doświadczeń z poprzedniego okresu programowania, zakresu wsparcia objętego nowym Programem oraz oczekiwań wobec tego Programu. Po części informacyjnej oraz dyskusji Pani Dyrektor Małgorzata Szczepańska odpowiedziała na część pytań dotyczących programu FENG zadanych podczas trwania konferencji

W terminie od 1.04.2021 r. do 30.04.2021 r. trwały konsultacje społeczne Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki wraz z projektem Programu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem konsultacji było zebranie uwag oraz opinii na temat założeń, kierunków i form wsparcia zawartych w projekcie Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, którego realizacja ma wpłynąć na wzrost aktywności badawczej oraz innowacyjności przedsiębiorstw, a także aktywizację współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw oraz nauki.

21 kwietnia br. odbyło się wysłuchanie publiczne. Ich celem było zebranie uwag oraz opinii na temat założeń, kierunków i form wsparcia zawartych w projekcie FENG. Były one adresowane do wszystkich zainteresowanych podmiotów, w szczególności: przedstawiciele biznesu, nauki, samorządów terytorialnych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

5.11.2021r. Wysłuchanie odwrócone dla Programu Fundusze Europejskie na Nowoczesną Gospodarkę. Projektowanie uniwersalne i standardy dostępności. Uzupełnione wszędzie gdzie to było możliwe.

Neutralność klimatyczna. Dodano priorytet i zmieniono optykę priorytetów 2i3 Uwagi do wdrażania projektów – to nie ten program uwagi przekierowane są do Ustawy Wdrożeniowej i tam trzeba dokonywać zmian.

Uwzględnienie dużych firm -zgłaszający nie przeczytali poprawek po konsultacjach. Partnerzy społeczni wnioskowali o to i zmiany zostały wprowadzone.

Infrastruktura badawcza – rozszerzono beneficjentów

d) FENiKS

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

18 czerwca 2021 r. odbyła się konferencja otwierająca konsultacje społeczne programu FEniKS. Celem konsultacji było zebranie uwag oraz opinii na temat założeń, kierunków i form wsparcia zawartych w projekcie Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Druga konferencja konsultacyjna odbyła się 9 lipca

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 odbyło się 15 lipca.

Wysłuchanie odwrócone odbyło się 21.21.2021.

Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne

- dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030
 - poprawę bezpieczeństwa transportu zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia
 - wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym
- Realizując program, chcemy zwiększyć efektywność energetyczną mieszkalnictwa, budynków użyteczności publicznej i przedsiębiorstw oraz zwiększyć udział zielonej energii z odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii.

Inwestycje w infrastrukturę energetyczną mają przynieść poprawę jakości i bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznych oraz rozwój inteligentnych sieci gazowych i wzrost ich znaczenia w nowoczesnym, zielonym systemie energetycznym. Inwestycje w sektorze środowiska mają przyczynić się do większej odporności na zmiany klimatu (w tym na susze i powodzie) oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego (wzrost zdolności retencyjnych oraz poprawę systemów monitorowania i zarządzania kryzysowego).

W Programie będziemy dążyć do poprawy gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi.

Planujemy wzmocnić ochronę bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów; będziemy rozwijać systemy monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę.

Dążąc do zmniejszenia emisji w transporcie, będziemy rozwijać transport szynowy, w tym w miastach, zwiększymy dostępność komunikacji zbiorowej, a także alternatywne wobec dróg łańcuchy logistyczne (porty morskie, drogi wodne śródlądowe, przewozy intermodalne).

W celu poprawy spójności komunikacyjnej i ograniczenia wykluczenia komunikacyjnego koncentrujemy się na budowie nowych i modernizacji istniejących linii kolejowych oraz dróg krajowych, w tym obwodnic miast.

Chcemy podejmować inwestycje w kluczowych obszarach systemu ochrony zdrowia, które przyczynią się do wzrostu dostępności pacjentów do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz większej ich skuteczności.

W sektorze kultury planujemy działania mające na celu ochronę zabytków o światowym i krajowym znaczeniu zarówno ruchomych i nieruchomych. Jednocześnie będziemy rozwijać instytucję kultury oraz wspierać ich adaptację do nowych funkcji kulturalnych i społecznych.

e) FERC

Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy.

W pracach grupy roboczej przygotowującej założenie do Umowy Partnerstwa w temacie rozwoju cyfrowego oraz doprecyzowujące w przygotowaniu FEPC brał udział przedstawiciel OPZZ

Konsultacje Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 trwały od 20 kwietnia do 25 maja 2021 r. Składanie uwag do Programu możliwe było w czasie trwania konsultacji

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy odbyło się 13 maja 2021 r. Dzięki wysłuchaniu przedstawiciele rządu mogli usłyszeć opinie na temat projektu Programu. Pomysłodawcą i patronem tego przedsięwzięcia jest Podkomitet do spraw Rozwoju Partnerstwa (jedno z ciał, w którym zasiadają przedstawiciele zarówno rządu, samorządu, partnerów społecznych i gospodarczych, a także przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego

Wysłuchanie publiczne odwrócone dla Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy odbyło się 28 października 2021 r. o godz. 11:00.

Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 jest kontynuacją Programu Polska Cyfrowa 2014-2020 i stanowi kolejny etap cyfrowej transformacji kraju. Zakres wsparcia w ramach Programu jest komplementarny ze wsparciem pozostałych programów realizujących cele polityki spójności na lata 2021-2027 oraz innych instrumentów krajowych i unijnych. Ryzyko pokrywania się obszarów wsparcia będzie niwelowała przyjęta linia demarkacyjna uzgodniona między poszczególnymi programami krajowymi i regionalnymi.

Zakładane cele Programu:

- budowa społeczeństwa gigabitowego w Polsce,
- udostępnienie zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców (4 i 5 stopień e-dojrzałości usług),
- zapewnienie cyberbezpieczeństwa poprzez wsparcie w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji,
- rozwój gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe,
- rozwój współpracy na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych,
- wsparcie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla JST i przedsiębiorców.

Pandemia COVID-19 pokazała jak istotny jest szybki rozwój ww. obszarów dla sprawnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństw w czasie tego typu zagrożeń. To dzięki procesowi cyfryzacji możliwa jest zdalna praca i edukacja, korzystanie z e-usług publicznych, w tym usług zdrowotnych, a także

załatwianie coraz większej liczby spraw bez wychodzenia z domu. Program będzie także udostępniał dane do użytku obywateli i przedsiębiorców.

f) FE PT

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich” na lata 2021-2027

Od 16 marca do 19 kwietnia 2021 roku trwały konsultacje społeczne programu „Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich” na lata 2021-2027.

9 kwietnia, w ramach konsultacji, odbyła się konferencja

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich odbyło się 30 kwietnia 2021

W sierpniu 2021 roku program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich został uznany za zgodny z projektem Umowy Partnerstwa oraz uzyskał pozytywną rekomendację Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Celem programu jest zapewnienie skutecznego systemu realizacji polityki spójności w latach 2021-2027 w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym.

Najważniejsze interwencje przewidziane w programie to:

upowszechnienie nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi w administracji odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy w perspektywie finansowej 2021-2027;

stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy dla urzędników wdrażających fundusze, które umożliwią realizację zadań wynikających z rozporządzeń unijnych

zwiększenie zdolności administracyjnych instytucji wdrażających fundusze;

wsparcie działań koordynacyjnych i zarządczych na poziomie Umowy Partnerstwa;

zwiększenie potencjału beneficjentów m.in. poprzez działania szkoleniowe i eksperckie;

wsparcie wdrożenia instrumentów rozwoju terytorialnego;

rozwój i utrzymanie krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczenie projektów finansowanych z funduszy,

działania informacyjne, promocyjne i poprawiające widoczność funduszy w Polsce.

Projekt PE PT. uwagi OPZZ:

Otrzymany do konsultacji program nie spełnia założonych celów. Należy dokonać istotnych zmian i uzupełnień.

Celem programu jest zapewnienie **skutecznego systemu realizacji** polityki spójności w latach 2021-2027 w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym.

Oczywistą oczywistością jest fakt, że instytucja podejmująca decyzję działa w sposób właściwy i efektywny oraz tworzy dobre konstruktywne rozwiązania gdy zasiadający w nich członkowie stanowią porównywalny poziom wiedzy i nabytych kompetencji. Jeżeli jedna z grup w tym przypadku osoby reprezentujące stronę rządową są doksztaleni a partnerzy spoza administracji nie - to dysproporcje będą coraz większe a gremium podejmujące decyzje coraz mniej wydajne.

System funkcjonuje właściwie gdy wszystkie elementy systemu są odpowiednio wzmacniane. Słabe ogniwa potrafią znacząco wypaczać właściwy kierunek i opóźniać realizację programów.

Zwiększenie zdolności administracyjnych instytucji wdrażających FUNDUSZE a pomijanie monitorujących, ewaluacyjnych i wielu innych tak potrzebnych aby prawidłowo funkcjonował system jest nie do przyjęcia

Priorytet 1: Skuteczne instytucje. Zwiększenie zdolności administracyjnej instytucji systemu wdrażania.

W tym punkcie należy dodać działania szkoleniowe, zapewniające odpowiednie kompetencje, rozwojowe, umożliwiające organizowanie warsztatów wymiany doświadczeń, Studia podyplomowe itd. dla partnerów spoza administracji będących członkami gremiów (KM, KUP, podkomitety, grupy robocze, zespoły horyzontalne, ewaluacyjne,) Należy stworzyć też możliwość zlecenia dodatkowych ekspertyz. oraz podobne dla partnerów społecznych członków zespołu Funduszy RDS.

Brak jakichkolwiek działań w zakresie proponowanych metod ZZL uwzględniających udział partnerów spoza administracji. Z założenia partnerzy spoza administracji zostali wykluczeni z systemu instytucji wdrażających poszczególne działania, co jest podejściem błędnym, ponieważ niektóre organizacje (przede wszystkim reprezentujące partnerów społecznych) posiadają odpowiedni potencjał do pełnienia takiej roli i powinny mieć możliwość pełnienia takiej roli, co oczywiście musi być uwarunkowane odpowiednimi

zapisami nowej tzw. ustawy wdrożeniowej regulującej zasady wdrażania programów w zakresie polityki spójności na lata 2021-2027 (brak ograniczenia wyłącznie do instytucji finansów publicznych)

g) FEPW

Program „Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-27”

Po naszej inicjatywie został wzbogacony o część woj. Mazowieckiego.

Konferencja otwierająca konsultacje odbyła się 5 marca 2021 roku. W tym dniu otrzymaliśmy projekt do konsultacji. Został skonsultowany z województwami, których dotyczy a uwagi ogólne zostały przekazane na etapie konsultacji. Etap konsultacji zakończono 8.04.2021.

Wysłuchanie publiczne

Wysłuchanie publiczne w sprawie projektu Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej odbyło się 29 kwietnia 2021 r.

Dzięki wysłuchaniu przedstawiciele rządu mogli usłyszeć opinie na temat projektu Programu. Pomysłodawcą i patronem tego przedsięwzięcia był Podkomitet do spraw Rozwoju Partnerstwa (jedno z ciał, w którym zasiadają przedstawiciele zarówno rządu, samorządu, partnerów społecznych i gospodarczych, a także przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego).

Przedsięwzięcie wsparło organizacyjnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR), które odpowiada za przygotowanie Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej. Uczestnictwo i pomoc w organizacji wysłuchań ze strony organizacji społecznych prowadzone było na bazie ich własnych środków. Nie było prowadzone na zlecenie rządu, ale we współpracy z MFiPR.

Wysłuchanie nie ograniczało się do organizacji społecznych - było otwarte na wszystkie sektory (w tym samorząd, partnerów społecznych i gospodarczych) i ogólnie każdą instytucję i osobę prywatną, która chciała w nim uczestniczyć, jako widz lub mówca. Kto mógł ostatecznie zabrać głos określał regulamin wysłuchania.

Wysłuchanie odwołuje się do tzw. 7 zasad konsultacji publicznych, jakie zostały wypracowane wspólnie przez środowiska rządowe, obywatelskie i eksperckie w 2012 roku, takich jak transparentność, powszechność, przewidywalność, zasada dobrej woli i poszanowanie interesu ogólnego

Wysłuchanie publiczne odwrócone

Wysłuchanie publiczne odwrócone w sprawie projektu Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej odbyło się 5 października 2021 r.

Zorganizowano je po przeanalizowaniu zgłoszonych postulatów, także w kontekście innych postulatów zgłoszonych podczas konsultacji publicznych Programu. Wysłuchanie odwrócone miało na celu zaprezentowanie zmian wprowadzonych w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, jako odpowiedzi na postulaty zgłoszone podczas wysłuchania oraz przedstawienie stanowiska w sprawie tych uwag, które nie znalazły swojego odzwierciedlenia w tekście.

h) FE RPO

W przeciwieństwie do dobrze pilnowanych prac nad przygotowaniem programów w nowym okresie programowania sytuacja w regionach daleka jest od normy. Analizując sytuację zwracaliśmy się do członków KM RPO wnioskując o większe zaangażowanie w parce nad nowym okresem programowania. Poniżej kolejne pismo i apel:

Po raz kolejny zwracamy się do członków KMRPO reprezentujących w tych gremiach OPZZ z prośbą o pilne zaangażowanie się w prace w tak ważnym dla naszego kraju okresie. Co więcej - okresie, który będzie rzutował na rozwój gospodarczy, stosunki przemysłowe i wymiar społeczny przez wiele najbliższych lat. Prawidłowo przygotowane programy, wynegocjowane i zawierające zapisy wychodzące na przeciw pracownikom są podstawą do dobrych projektów

Dzięki naszym inicjatywom partnerzy społeczni zostali w pewnych elementach włączeni w system przygotowania i oceny proponowanych rozwiązań konstruowanych w ramach Umowy Partnerstwa oraz programów z niej wynikających.

Nasze inicjatywy na szczeblu Komisji Europejskiej zaowocowały przyznaniem dodatkowej koncentracji tematycznej przeznaczonej w nowym okresie programowania na wzmocnienie partnerów społecznych..

Jeszcze wiele pracy jest przed nami i mamy ciągle problemy z prawidłową oceną obecnego okresu programowania zwłaszcza w kontekście działań regionalnych. Oczekiwaliśmy od naszych przedstawicieli w województwach informacji na temat obecnego okresu programowania:

- jak jest realizowana Zasada Partnerstwa w programach regionalnych i jakie mam w tym zakresie uwagi i propozycje,

- W jaki sposób próbujemy realizować oczekiwania i postulaty naszych członków zgłaszając propozycje zmian w programach.
- Jaki mamy uwagi i rekomendacje do przygotowywanych programów nowego okresu
- w jaki sposób uczestniczymy w pracach nad nowym programem
- czy podczas prac KM zostały wyspecyfikowane uwagi i propozycje zmian w nowym programie
- Jak założenia nowego okresu programowania odnoszą się do Strategii Województwa.

Niestety informacje z wielu województw są szczątkowe a z niektórych żadne. Tylko nieliczne województwa stale z nami współpracują przedkładają wnioski tak do obecnych jak i do przygotowywanych programów. Już w obecnym okresie okazało się bardzo wyraźnie, że województwa, które walczyły o zapisy dotyczące partnerów społecznych, rynku pracy i dodatkowej pomocy w tematach o które występują związki zawodowe miały duże możliwości realizacji dodatkowych projektów potrzebnych pracownikom. Inne tej możliwości nie miały. Nasuwa się pytanie dlaczego nasi członkowie w odpowiednim okresie nie przyłożyli się do walki o dobre zapisy oraz nie korzystali z dobrych rozwiązań innych województw? Teraz jest ważny etap gdyż możecie interweniować i uczestniczyć w przygotowaniu programów oraz możecie nam zgłaszać wszystkie uwagi i propozycje. Niekiedy interwencja na szczeblu krajowym może przynieść pozytywne skutki w zapisach regionalnych czy w dopuszczeniu do grup konsultacyjnych. W ekstremalnych sytuacjach zawsze mamy lepsze możliwości zwrócić się do Komisji Europejskiej, która będzie przyjmować programy z wnioskami o zmiany w zapisach.

Apelowaliśmy, aby wszyscy członkowie KM wzięli udział w konsultacjach a uwagi, spostrzeżenia i propozycje przesyłali bezpośrednio do mnie. Potrzebujemy pełnej wiedzy na temat Waszych oczekiwań i kierunków działań gdyż przed nami ocena kompleksowa dokumentu podczas prac Zespołu funduszy europejskich RDS oraz podkomitetu ds. Partnerstwa Komitetu Umowy partnerstwa. Liczyliśmy na Waszą aktywność. Pomimo apelu tylko nieliczna grupa członków KM zareagowała, przesłała informacje i zgłosiła uwagi i propozycje. Ale wiemy jak ułomne zapisy odnośnie Pomocy Technicznej były zawarte w RPO Trzeba ten element też poprawić. I to jest Wasza rola.

W wielu województwach prace nad programami tak uległy przyspieszeniu, że zostały powołane zespoły konsultacyjne np.: „W dniu 20.04 odbyło się I inauguracyjne spotkanie nowo powołanego zespołu konsultacyjnego FEP 2021-2021. Nowa nazwa FEP czyli Fundusze Europejskie Pomorza są kontynuacją RPO województwa pomorskiego.”

W skład zespołu wchodzi przedstawiciel OPZZ. Na bieżąco wspomagamy prace naszych przedstawicieli i dosyłamy propozycje dobrych rozwiązań oraz dyskutujemy o możliwych rozwiązaniach. Liczymy na dobrze przygotowanie zgodnie z naszymi oczekiwaniami programy.

Wierzcie nam, że trudno jest pracować i spełniać Wasze oczekiwania przy bierności i trudnościach komunikacyjnych. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć Waszych potrzeb i ocenić trudności w Waszej pracy bez Waszej aktywności. Liczymy na konstruktywną współpracę. Prosimy o kontakt.

Obecnie trwa analiza prowadzona przez stronę rządową, gdyż nieprawidłowości w pracy nad RPO zgłaszaliśmy i omawialiśmy na podkomitecie ds. partnerstwa oraz na Zespole RDS ds. funduszy europejskich.(tylko w 4 grupach roboczych na 16 są członkowie OPZZ)

i) Interreg

Konsultacje programów Interreg:

1. Program Interreg Brandenburgia-Polska 2021-2027.

Trwają konsultacje publiczne projektu Uwagi można zgłaszać do 10 stycznia 2022 r. poprzez formularz elektroniczny. Raport z konsultacji opublikujemy po rozpatrzeniu wszystkich komentarzy. Informacje wysłaliśmy do zainteresowanych województw. Obszar wsparcia programu obejmuje: w Niemczech: trzy powiaty Kraju Związkowego Brandenburgia Märkisch-Oderland, Oder-Spree, Spree-Neiße oraz miasta Frankfurt nad Odrą i Cottbus, w Polsce: całe województwo lubuskie.

Priorytet 1: Innowacyjne pogranicze – transfer wiedzy i technologii na rzecz innowacyjnych rozwiązań. Cel szczegółowy 4.2: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie Cel szczegółowy 6.3: Budowanie wzajemnego zaufania, zwłaszcza poprzez zachęcanie do działań ułatwiających kontakty międzyludzkie

2. Program Interreg Czechy-Polska 2021-2027.

Konsultacje trwały od 25 listopada do 16 grudnia 2021 roku. Projekt dokumentu opracowała Grupa Robocza. W jej skład wchodzi przedstawiciele regionów, euroregionów, wojewodów, europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej, partnerzy społeczno-gospodarczy i reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, z obu stron granicy. 3.12 odbyło się webinarium. Obszar wsparcia

programu: podregiony bielski i rybnicki (województwo śląskie), podregiony jeleniogórski i wałbrzyski (województwo dolnośląskie), podregiony nyski i opolski (województwo opolskie), powiaty strzeliński (podregion wrocławski w województwie dolnośląskim), powiat pszczyński (podregion tyski w województwie śląskim). Cel szczegółowy 6 c): budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez wspieranie działań ułatwiających kontakty międzyludzkie
Priorytet 5. Przedsiębiorczość

3. Program Interreg Meklemburgia-Pomorze Przednie-Brandenburgia-Polska 2021-2027.

Konsultacje trwały do 6.12. Zainteresowanym wysłano informację. Beneficjentami projektów mogą być m.in. związki zawodowe, Obszar wsparcia programu w Polsce – całe województwo zachodniopomorskie. Cel szczegółowy 4.2 Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, Cel szczegółowy 6.3 Budowanie wzajemnego zaufania, zwłaszcza poprzez zachęcanie do działań ułatwiających kontakty międzyludzkie

4. Program Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027 r.

Konsultacje trwały od 8 września do 15 października 2021 r. Raport z konsultacji wraz z odniesieniem do uwag został opublikowany po rozpatrzeniu wszystkich komentarzy. Obszar wsparcia Programu obejmuje: w Niemczech – okręgi (Landkreise) Mecklenburg-Vorpommern: Nordwestmecklenburg, Rostock, Vorpommern-Rügen, Vorpommern-Greifswald oraz miasto na prawach powiatu (Kreisfreie Stadt) Rostock, w Danii – Gmina Regionalna Bornholm oraz Region Zealand (podregiony: Østsjælland, Vest- og Sydsjælland), w Szwecji - powiaty: Kalmar, Blekinge, Skåne i Kronoberg, na Litwie – powiaty: Klaipėda, Tauragė i Telšiai, w Polsce - subregiony: miasto Szczecin, szczeciński, szczecinecko-pyrzycki, koszaliński, słupski, chojnicki, starogardzki, gdański, trójmiejski i elbląski (opcjonalnie subregion olsztyński).

5. Program Interreg Polska-Saksonia 2021-2027

Konsultacje trwały od 15 lipca do 13 sierpnia 2021 r. Celem konsultacji było uzyskanie uwag szerokiego grremium interesariuszy, w tym potencjalnych beneficjentów programu, partnerów społeczno-gospodarczych, czy też podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, do projektu programu.

27 lipca odbyło się webinarium, w trakcie którego zaprezentowaliśmy główne założenia przyszłego programu. Uczestniczyło w nim ponad 100 osób z Polski i Saksonii. Zachęcamy do zapoznania się z prezentacją wygłoszoną w trakcie tego spotkania.

6. Program Interreg Polska-Saksonia 2021-2027

Publiczne konsultacje projektu programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027 trwały od 9 lipca do 22 sierpnia 2021 r. Obszar wsparcia Po polskiej stronie granicy: w województwie dolnośląskim: powiaty bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, miasto Jelenia Góra, kamiennogórski, lubański, lwówecki, zgorzelecki, złotoryjski, w województwie lubuskim: powiat żarski. Cel szczegółowy 4.2 poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług

sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz

7. Program Interreg Polska-Słowacja 2021-2027

Obszar wsparcia Programu obejmuje: po polskiej stronie granicy powiaty:

- w województwie śląskim: pszczyński, cieszyński, bielski, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, żywiecki,
 - w województwie małopolskim: olkuski, chrzanowski, oświęcimski, wadowicki, suski, myślenicki, tatrzański, nowotarski, limanowski, nowosądecki, miasto na prawach powiatu Nowy Sącz, gorlicki,
 - w województwie podkarpackim: bieszczadzki, leski, sanocki, brzozowski, krośnieński, miasto na prawach powiatu Krosno, jasielski, rzeszowski, miasto na prawach powiatu Rzeszów, przeworski, przemyski, miasto na prawach powiatu Przemyśl, jarosławski, lubaczowski.
- po słowackiej stronie granicy:

8. Program Interreg Polska-Rosja 2021-2027.

Do 22 czerwca trwały społeczne konsultacje strategicznej części dokumentu. Obszar wsparcia: po polskiej stronie granicy: podregiony trójmiejski, gdański, słupski, chojnicki, starogardzki (województwo pomorskie); podregiony elbląski, olsztyński i ełcki (województwo warmińsko-mazurskie); podregiony: suwalski i białostocki (województwo podlaskie), po rosyjskiej stronie granicy: obwód kaliningradzki

9. Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027

Konsultacje publiczne trwały od 1 do 22 czerwca 2021 r. Instytucją Zarządzającą transnarodowym programem Interreg Region Morza Bałtyckiego jest Bank Inwestycyjny Szlezwik-Holsztyn z siedzibą w Kilonii w Niemczech. Program będzie realizowany na obszarze jedenastu krajów, z których osiem to państwa członkowskie UE (Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Polska, Szwecja i część Niemiec) oraz trzy państwa partnerskie (Białoruś, część Norwegii i Rosji). Program jest skierowany do władz publicznych, organizacji wspierających biznes, wyspecjalizowanych agencji oraz dostawców infrastruktury i usług publicznych, jako głównych podmiotów odpowiedzialnych za transformację w kierunku odporniejszego i bardziej innowacyjnego regionu. Projekty realizowane będą przez międzynarodowe konsorcja partnerskie. W ramach projektów nie można realizować dużych inwestycji. Uwagi do dokumentu można było zgłaszać od 1 do 22 czerwca 2021 roku.

10. Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027

Konsultacje trwały od 12 maja do 2 czerwca 2021 r. Program realizowany będzie na obszarze dziewięciu państw Europy Środkowej: Polski, Czech, Słowacji, Węgier, Austrii, Słowenii, Chorwacji oraz części Niemiec i Włoch. Instytucją Zarządzającą programem jest miasto Wiedeń. Projekty realizowane będą w międzynarodowym konsorcjum, w skład którego musi wchodzić minimum trzech partnerów z różnych krajów, z czego dwóch z siedzibą na obszarze wsparcia. Priorytet 1. Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej 1.1. Wzmacnianie zdolności innowacyjnych 1.2. Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i

przedsiębiorczości Priorytet 4. Poprawa systemu zarządzania współpracą w Europie Środkowej 4.1. Wzmocnienie systemu zarządzania na rzecz zintegrowanego rozwoju terytorialnego w Europie Środkowej

11. Program Interact 2021-2027

Konsultacje trwały od 28 kwietnia do 12 maja 2021 r. Program Interact świadczy pomoc ekspercką instytucjom zaangażowanym w realizację programów Interreg w UE. W ramach programu nie organizuje się naborów wniosków projektowych. Projekt programu został przygotowany przez międzynarodową grupę roboczą, w której uczestniczą przedstawiciele Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Uwagi zgłoszone w procesie konsultacji będą rozpatrywane wspólnie z partnerami zagranicznymi biorącymi udział w przygotowaniu programu. Programy Interreg, realizację których wspiera program Interact, to programy celu drugiego polityki spójności: „Europejska Współpraca Terytorialna”. Programy te wspierają międzynarodową współpracę różnych podmiotów w podejmowaniu wspólnych wyzwań, rozwiązywaniu problemów, wymianie doświadczeń, wzmacniając tym samym rozwój społeczno-gospodarczy UE i jej sąsiadów.

Dla kogo: m.innymi -Przedstawiciele Komitetów Monitorujących.

.ESPON 2030 – podstawowe informacje

Program Współpracy ESPON 2030 (Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej) jest **programem badawczym**, który będzie realizowany w perspektywie finansowej 2021-2027 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Stanowić będzie kontynuację współpracy państw członkowskich UE oraz państw partnerskich, która trwa nieprzerwanie od 2002 r., kiedy to powstał pierwszy program ESPON.

Program tworzony jest we współpracy z Komisją Europejską i obejmuje swoim zakresem terytorium wszystkich państw członkowskich UE oraz czterech państw partnerskich: Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii.

W ramach Programu prowadzone są **badania dotyczące trendów w rozwoju terytorialnym i społeczno-gospodarczym** regionów, miast i innego typu obszarów w Europie. Program poprzez dostarczanie porównywalnych danych, analiz i scenariuszy rozwoju wspiera politykę spójności UE oraz dostarcza rekomendacji dla tworzenia polityk publicznych.

Program w latach 2021-2027 będzie współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w kwocie 48 mln euro. Całkowity budżet programu na lata 2021-2027 wyniesie 60 mln euro.

Projekt Programu Współpracy ESPON 2030 przygotowany został przez międzynarodową grupę roboczą składającą się z przedstawicieli 27 państw członkowskich UE, czterech państw partnerskich oraz przedstawiciela Komisji Europejskiej w roli obserwatora.

j) KPO

Krajowy Plan Odbudowy (KPO)

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności jest odpowiedzią Komisji Europejskiej na pandemię COVID-19. Wsparcie w ramach RRF ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych funduszy i programów unijnych i musi być z nim spójne oraz skoordynowane. Warunkiem koniecznym umożliwiającym otrzymanie przez Polskę środków finansowych z RRF jest przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i przyjęcie go przez Radę UE

.5 obszarów wsparcia

Wsparcie w ramach KPO koncentruje się na interwencjach, które przyczyniać się będą do pobudzenia gospodarki, inwestycji, wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia. W KPO zaplanowano realizację reform i inwestycji w tych obszarach, które są najbardziej istotne z punktu widzenia konieczności odbudowy gospodarki po pandemii spowodowanej COVID-19, ale także w tych, które tworzą trwałe podwaliny pod budowę zdrowej gospodarki odpornej na kolejne wstrząsy. W związku z tym środki dostępne dla Polski w formie grantów w kwocie 23,850 mld euro i 12,112 mld euro w formie pożyczek rozdysponowano pomiędzy pięć komponentów KPO: Odporność i konkurencyjność gospodarki, Zielona energia i zmniejszenie energochłonności, Transformacja cyfrowa Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia, Zielona, inteligentna mobilność

Wokół tych pięciu komponentów koncentruje się wsparcie na rzecz przedsiębiorców, instytucji publicznych oraz innych podmiotów społeczno-gospodarczych. W każdym komponencie ujęto także działania na rzecz spójności terytorialnej – w zależności od zidentyfikowanych problemów – adresowane do obszarów wiejskich, miast, czy też obszarów szczególnie poszkodowanych w wyniku pandemii, gdzie występuje kumulacja problemów społeczno-gospodarczych.

Adresatami proponowanych działań w ramach KPO są: obywatele, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa, samorządy terytorialne, instytucje publiczne oraz podmioty spoza systemu administracji publicznej (np. podmioty społeczne, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe).

.Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym RRF większość środków należy przeznaczyć na działania w obszarze związanym z realizacją **celów klimatycznych (minimum 37%)** oraz na **transformację cyfrową (minimum 20%)**.

Do KPO mogą być włączone reformy i inwestycje, które rozpoczęły się 1 lutego 2020 r., jednak ich realizacja musi się zakończyć w sierpniu 2026 r. (płatności mogą być dokonywane do końca 2026 r.). Podstawą rozliczania się z KE i przekazywania środków (w cyklu co pół roku) jest realizacja tzw. **kamieni milowych i wskaźników** (rozlicza się faktycznie osiągnięte cele).

I . Prace na przygotowaniem programu.

Od początku zabiegaliśmy o udział w grupach roboczych pracujących nad przygotowaniem programu. Nasze zabiegi, pisma apele do strony rządowej zaowocowały naszym udziałem w pracach grup roboczych. Niestety

przygotowanie programu – oddolne na postawie chęci w zgłaszanych projektach bez jasnych i czytelnych kryteriów wypaczył cały system przygotowania tego dokumentu. OPZZ pisemnie apelował o zmianę w zasadach przygotowania tego dokumentu. Wnosiliśmy, aby zapewnić nasz udział w pracy grupy koordynacyjnej – bez skutku. W zamian nie dopuszczono nas do prac przygotowujących zbiorczy dokument. Dopiero po wielu interwencjach zmieniono zasady jego konsultacji dodano wysłuchania publiczne oraz skierowano ten dokument do oceny RDS.

II . Konsultacje.

Konsultacje społeczne trwały od 26 lutego do 2 kwietnia br. po naszych interwencjach uwzględniono uwagi zgłaszane zbiorczo przez organizacje nie na formularzu odnoszącym się do fragmentów projektu.

A.Debaty: W ramach konsultacji zorganizowane zostały **trzy debaty** z udziałem ekspertów ze świata nauki, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Spotkania poświęcone poszczególnym komponentom KPO odbyły się w następującym porządku:

2.03 – komponenty „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności” i „Zielona, inteligentna mobilność”

4.03 – komponent „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia

9.03– komponenty „Odporność i konkurencyjność gospodarki” i „Transformacja cyfrowa

W każdym uczestniczyli przedstawiciele OPZZ.

B.Wysłuchania publiczne

Na wniosek strony społecznej w dniach 24-30 marca 2021 r. odbyły się tzw. wysłuchania publiczne nt. KPO. Zostały one przygotowane we współpracy z partnerami społecznymi i gospodarczymi (Fundacją „Stocznia” i Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych). Patronem tego przedsięwzięcia był Podkomitet do spraw rozwoju partnerstwa, funkcjonujący w ramach Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020. Jego członkami są przedstawiciele zarówno rządu, jak i samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

W ramach tego etapu konsultacji odbyła się seria 5 wysłuchań, oddzielnie dla każdego z tematów.22 marca 2021 r. – „Odporność i konkurencyjność gospodarki”23 marca 2021 r. – „Transformacja cyfrowa”24 marca 2021 r. – „Efektywność, jakość i dostępność systemu ochrony zdrowia”29 marca 2021 r. – „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”30 marca 2021 r. – „Zielona, inteligentna mobilność”

W wysłuchaniach, przedstawiciele ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz przedstawiciele ministrów odpowiedzialnych za przygotowanie każdego z komponentów KPO pełnili rolę słuchaczy

C. Wysłuchania odwrócone.

W dniach 29.06-5.07.2021 r. odbyły się wysłuchania odwrócone, w trakcie których przedstawiciele administracji publicznej odnieśli się do postulatów przekazanych podczas wysłuchań publicznych. Ponownie odbyło się 5 spotkań, oddzielnie dla każdego komponentu KPO:

29 czerwca 2021 r. – „Odporność i konkurencyjność gospodarki”

30 czerwca 2021 r. – „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”

1 lipca 2021 r. – „Transformacja cyfrowa”

2 lipca 2021 r. – „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”

5 lipca 2021 r. – „Zielona, inteligentna mobilność”

W wysłuchaniach odwróconych przedstawiciele ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz ministrów odpowiedzialnych za realizację reform i inwestycji w każdym z komponentów KPO uczestniczyli tym razem w roli mówców. Skomentowane zostały zmiany wprowadzone w dokumencie w wyniku uwzględnienia uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych. Przedstawiono również stanowiska w sprawie tych propozycji zmian, które nie znalazły swojego odzwierciedlenia w tekście KPO

D.Prace w RDS

KPO było tematem IV posiedzenia Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa działającego w ramach Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020, które odbyło się 11 marca 2021 r. Członkami Podkomitetu są przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych, organizacji pozarządowych, samorządów regionalnych oraz administracji rządowej.

31 marca 2021 r. KPO był przedmiotem posiedzenia Rady ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP.

Elementem konsultacji społecznych projektu KPO było również posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Strategii „Europa 2020”, które odbyło się 24 marca 2021 r. Podczas posiedzenia zaprezentowano m.in. założenia i cele rozporządzenia ustanawiającego Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (RRF).

W ramach konsultacji KPO było też przedmiotem prac Rady Dialogu Społecznego oraz Rady Działalności Pożytku Publicznego

Prace w podkomitecie.

Dwukrotnie program był omawiany na posiedzeniu Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa. Powstało opracowanie z szeregiem uwag do programu.

III obecny stan prac:

30 kwietnia 2021 r. KPO został przyjęty w trybie obiegowym przez **Radę Ministrów**. Rząd jednocześnie upoważnił Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej do wprowadzania dalszych zmian w dokumencie, w zakresie wynikającym z przebiegu negocjacji z Komisją Europejską.

3 maja 2021 r. KPO został oficjalnie przesłany do Komisji Europejskiej za pośrednictwem systemu CIRCABC.

Nadal trwa intensywny dialog z KE poświęcony m.in. odpowiedniemu sformułowaniu kamieni milowych i wskaźników, na podstawie których będą możliwe wypłaty środków finansowych w postaci bezzwrotnych grantów oraz pożyczek.

Równolegle prowadzone są prace nad systemem realizacji KPO m.in. w ramach zespołu roboczego do spraw Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO), powołanego przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Rozmowy będą kontynuowane, aby stworzyć rozwiązania prowadzące do jak najlepszego wykorzystania środków unijnych.

IV uwagi do programu.

Główne zmiany w KPO wynikające z konsultacji społecznych

Podczas konsultacji społecznych KPO bardziej szczegółowo omówiono konkretne inicjatywy. W rezultacie doprowadziło to do skorygowania ich kształtu, bądź uzupełnienia ich zakresu. Wszystkie przekazane w trakcie konsultacji uwagi zostały wnikliwie przeanalizowane i tam, gdzie było to możliwe, uwzględnione. W procesie analizy komentarzy do projektu KPO zostały wzięte pod uwagę również te stanowiska, które przekazano z pominięciem formularza dedykowanego konsultacjom (sporządzone w formie pisemnej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach, mając na uwadze jak najlepsze wykorzystanie szczególnie istotnych stanowisk, uwzględniono również komentarze nadesłane po upływie terminu konsultacji społecznych projektu KPO.

k) Ustawa wdrożeniowa

Od początku roku występowaliśmy o zapewnienie naszego udziału w pracach nad Ustawą Wdrożeniową. Różne wymijające odpowiedzi w tym oczekiwanie na zatwierdzenie zapisów Umowy Partnerstwa nie doprowadziły do realizacji zaleceń KE (udział partnerów społecznych w przygotowaniu programów i innych dokumentów dotyczących nowego okresu programowania). W październiku otrzymaliśmy do konsultacji projekt UW. Szereg spotkań poświęciliśmy ocenie otrzymanego materiału. Powstało ponad 120 uwag i propozycji zmian były wysłane do MFiPR oraz omówione podczas spotkania Zespołu funduszy europejskich. Na kolejnym spotkaniu ograniczyliśmy listę

uwag do kluczowych dla partnerów społecznych. Obecnie oczekujemy na proponowaną przez nas debatę i omówienie merytoryczne propozycji zmian.

IX. Przygotowanie projektów do realizacji

2.20 POWER W działaniu przeznaczonym dla partnerów społecznych pozostały niewykorzystane środki. Jedna z organizacji złożyła fiszkę projektową na pełną kwotę. Po interwencji OPZZ fiszkę wycofano a partnerzy społeczni przez pół roku uzgadniali z MFiPR sposób jej zagospodarowania. Ustalono, że złożone zostaną fiszki chętnych organizacji partnerów społecznych. OPZZ złożyło fiszkę, która była przez kwartał poprawiana zgodnie z oczekiwaniami poszczególnych ministerstw a potem KE. W listopadzie OPZZ zaproponował głosowanie obiegowe fiszek na KM POWER. Po pozytywnym głosowaniu otrzymaliśmy wezwanie do złożenia projektu z z terminem 31.12.

Inne projekty. Przygotowując założenia do FERS partnerzy społeczni przez pół roku tworzyli matryce będące podstawą do przyszłych projektów. OPZZ odpowiadał za przygotowanie szeroko rozumianej matrycy dotyczącej BHP. Została przez KE oceniona wyjątkowo pozytywnie. Niezależnie od tego duży wkład OPZZ jest do matryc dotyczących rynku pracy, szkolnictwa oraz wewnętrznego rozwoju struktur organizacji.

Cel: wzmocnienie potencjału partnerów społecznych zaangażowanych w dialog społeczny na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym

Zakres wsparcia:

Wiedza:

- **Podnoszenie kompetencji** partnerów społecznych uczestniczących w dialogu społecznym na szczeblu regionalnym i krajowym, w tym w zakresie niezbędnym do udziału w procesach konsultacyjnych, negocjacjach, monitorowaniu i stanowieniu prawa (projekty szkoleniowe/edukacyjne/ studia/studia podyplomowe skierowane do osób), m.in.:
 - ✓ podnoszenie wiedzy i kompetencji przedstawicielstwa pracowników w bhp (związki zawodowe, społeczna inspekcja pracy),
 - ✓ projekty wspierające pracowników partnerów społecznych np. w postaci szkoleń, coachingu, studiów, nauki języka, wizyt studyjnych itp.
- **Budowanie ekspertyzy organizacji i realizacja badań niezbędnych do udziału w dialogu społecznym** (projekty skierowane do organizacji)

- **Budowanie potencjału partnerów społecznych jako modelujących procesy edukacji przez całe życie** (nabywania lub przebudowywania kompetencji) dostosowanych do potrzeb rynku pracy
- **Podnoszenie kompetencji** partnerów społecznych i ich ekspertów w zakresie prototypowania usług dla swoich Członków i Interesariuszy wzmacniających pozycję PS w dialogu społecznym

Procesy:

- **Udział w procesach stanowienia prawa i polityk publicznych**, w tym prowadzenie konsultacji (narzędzia, ekspertyzy, spotkania, budowanie i prezentacja stanowisk, komunikacja z członkami) oraz działania informacyjno-edukacyjne na rzecz beneficjentów zmian
- **Monitorowanie prawa i polityk publicznych** przez partnerów społecznych (weryfikacja działania przepisów i polityk, analiza wpływu na pracodawców i pracowników)
- **Monitorowanie jakości funkcjonowania dialogu społecznego na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim**

Reprezentacja/ reprezentatywność:

- **Wzmocnienie relacji partnerów społecznych z interesariuszami** – pracodawcami i pracownikami
 - Programy rozwoju **dla organizacji regionalnych i branżowych** funkcjonujących w dialogu społecznym (np. poprzez program grantowy)
 - Przygotowanie partnerów społecznych do **pełnienia ról w relacji przedsiębiorca/ pracodawca – pracownik, na przykład:** koordynatorzy działań edukacyjnych na poziomie firmy, animatorzy współpracy biznes – edukacja
 - Komunikacja z interesariuszami, w szczególności pracodawcami i pracownikami (działania informacyjne, narzędzia w tym cyfrowe, nowe kanały komunikacji)
 - Programy wymiany doświadczeń i dobrych praktyk np. w zakresie pozyskiwania nowych członków z innymi partnerami społecznymi w tym z innych krajów UE.
- **Wzmocnienie zdolności do pełnienia ról przypisanych partnerom społecznym** różnych szczebli oraz przygotowanie do nowych zadań na zmieniającym się rynku pracy
- **Rozwój oferty organizacji dla członków** (m.in.: pilotaże rozwiązań, upowszechnianie, edukacja, wypracowywanie nowych rozwiązań)
- **Wzmocnienie potencjału partnerów społecznych na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym poprzez zatrzymanie tendencji spadkowej liczebności pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych oraz przedsiębiorców zrzeszonych w organizacjach pracodawców w Polsce** (wypracowanie i wdrożenie strategii organizowania nowych członków)
- **Zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej dialogu społecznego i roli partnerów społecznych**
 - przegląd, uzupełnienie, uaktualnienie i poszerzenie istniejących programów nauczania w szkołach ponadpodstawowych pod kątem zagadnień związanych z

dialogiem społecznym, rolą partnerów społecznych i rynkiem pracy (podstawowe prawa i obowiązki)

- opracowanie i promocja programu zajęć dla uczelni wyższych z zagadnień związanych z dialogiem społecznym, rolą partnerów społecznych i rynkiem pracy (podstawowe prawa i obowiązki)
- kampanie informacyjne wskazujące na rolę dialogu społecznego w zapewnieniu warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększaniu konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej
- **Wdrażanie różnego rodzaju narzędzi informatycznych wspierających procesy w organizacji** (np. zarządcze), tworzenie elektronicznych baz danych, platform e-learningowych, systemów elektronicznego obiegu dokumentów, systemów umożliwiających wstępowanie do organizacji w formie elektronicznej (młodsze pokolenie).

Zygmunt Mierzejewski